

»Hvis nogen har øre, han høre« (Johs. Åb. 13,9)

Vækkelsesprædikanten

Jonas var profet, men han var (eller blev) også *vækkelsesprædikant*, en af alle tiders største. En hel stad omvendte sig ved hans prædiken. Af ham må vi kunne lære, hvorledes man bringer mennesker til omvendelse. Dog lad mig ikke tale for overfladisk – mon man overhovedet kan »lære« dette – mon det ikke er noget mere, end hvad man sådan kan »lære«?

Ene mand

Det første, vi lægger mærke til, er, at Jonas kom helt alene til *Nineve*. Der var ikke truffet forberedelser til hans komme; der var ikke arrangeret møder for ham af nogen art.

Han minder os om *Paulus*. På tilsvarende måde arbejdede han. Enten helt alene eller med nogle ganske få kom han til de byer, han ville evangelisere. Tænk blot på *Filippi* (Ap. G. 16), den første by i *Europa*, han evangeliserede.

Hvorfor er det vigtigt for os at lægge mærke til dette? Fordi det understreger, at de kom *uden støtte af nogen menneskelig kraft eller klogskab*. Det er såre vigtigt, thi al menneskelig kraft og klogskab er en hindring for Guds kraft, der kun udfolder sig i menneskelig magtesløshed.

Hvad Jonas og Paulus begav sig i kast med, så på forhånd ud som en umulig og håbløs opgave. Der var, set fra ethvert menneskeligt synspunkt, ikke skygge af chance for, at det skulle lykkes.

Hvad kan en mand udrette i en verdensstad som *Nineve*, der selv for Gud var en stor by? Hvem vil høre på ham, hvem vil tage ham alvorligt? Der er altid nogle, der i en verdensstad stiller sig op på et gadehjørne for at få opmærksomhed – hvem vil blive ramt af Jonas' ord?

At komme ene mand til *Nineve* med et domsord fra Gud – kan noget være mere håbløst og umuligt?

Det umulige

Nu var Jonas ikke en hvemsomhelst. Han havde lært Gud at kende gennem en forfærdelig krise.

Vi kender alle beretningen om Jonas, der blev kastet i havet og var tre dage og nætter i havdyrets bug. Det er *denne* Jonas, der går til *Nineve*. Hvad er det, der kendetegner ham?

Først og fremmest dette, at det liv, han nu levede, var et liv *på den anden side af døden*. Han levede som en, der var *opstanden fra de døde*.

Man kan også sige, at han levede på den anden side af alle menneskelige muligheder, sandsynligheder og beregninger, thi efter disse kunne han, da han var ka-

stet i havets dyb, kun være død.

Denne Jonas var altså et under. At han overhovedet levede, var et under. Denne Jonas var helt og holdent Guds værk. Han vidste af smertelig og frydefuld erfaring, hvad det er at blive oprejst til et helt nyt liv ved Guds mægtige indgriben. Guds opstandelseskraft var han bekendt med. Derfor var han nu et nyt menneske, en ny Jonas.

Som sådan var han ikke bundet til de menneskelige muligheder og regnede slet ikke med dem, thi han havde lært Guds kraft at kende og vidste af dyrekøbt erfaring, at den kun udfolder sig helt i menneskelig afmagt, hvor enhver menneskelig kraft og mulighed er udtømt.

Før han blev kastet ud over rælingen, havde han ikke kendt Guds kraft, som han nu kendte den, thi indtil den forfærdelige stund havde han aldrig befundet sig i situationer, hvor den menneskelige kraft ikke strakte til. Vel kendte han til alle de vældige ting, Herren havde gjort for sit folk, da det befandt sig i håbløse forhold (udfrielsen af Ægypten, overgangen over Det røde Hav, bespisningen med manna i ørkenen, o.s.v.), men eet er at *vide* herom, noget helt andet er at have *oplevet* noget tilsvarende.

Da han sank i havets dyb, var han overbevist om, at nu var det ude med ham, nu var alt håb ude, nu var enhver mulighed for at redde livet udtømt – da var det, Gud greb ind med sin kraft, og da lærte Jonas Gud at kende som aldrig før.

Han var tre dage og nætter i havdyrets bug. Da fisken spyede ham i land, var det som en opstandelse fra de døde.

Det var denne Jonas, der på Herrens ord gik til *Nineve*! Det var et »opstandelsesmenneske«, der kom, og et sådant menneske er, som sagt, på den anden side af alle menneskelige muligheder og umuligheder; han er et værk af Guds opstandelseskraft og kommer derfor i egen magtesløshed og Guds kraft.

Det er ikke ham, der forsøger at virke noget og få Gud til at velsigne det; tværtimod er det Gud og Gud alene, der virker igennem ham. Jonas inddrager ikke Gud i sit virke, men er inddraget i Guds virke. Det er Gud, der kommer til *Nineve* i Jonas. Det er tydeligt, at det er Gud, der taler gennem Jonas. Hans få ord er en overvældende guddommelig kraft.

Sådan er det altid, når man med rette kan tale om vækkelse. Den største af alle evangelister, apostelen *Paulus*, vidner om, at han hver stund, hver time, blev overgivet til døden, for at Kristi kraft kunne virke igennem ham – døden var virksom i

ham, for at livet kunne virke i hans omgivelser (2. Kor. 4) – han erfarede mere end måske nogen anden, at Guds vækkende kraft udfolder sig i vor magtesløshed (2. Kor. 12). Men *John Wesley* kunne sige noget tilsvarende, når han ene mand red rundt i England på sin hest, blev stenet, bespyttet og hånet og vandt tusinder for Herren, og *Spillemanden fra Skårupøve* måtte lide meget for at bringe hundredvis af langelændere til frelsende tro.

Vækkelse kan ikke arrangeres.

Hverdagen

De moderne tanker om evangelisation har ikke den store lighed med Det nye Testamente. Hvad finder vi der?

Vi finder bl.a. *hverdagen* og dens store betydning. Mange af de første kristne var slaver. De kunne ikke gøre sig håb om at blive forkyndere, der kunne rejse fra sted til sted. Var de dermed afskåret fra at udrette noget for Herren og hans menighed? Var de udelukket fra at blive menneskefikere? Nej, tværtimod!

For det *første* havde de den store fordel, at de menneskeligt var totalt magtesløse. De kunne ikke bestemme over deres tid, men måtte gøre, hvad de blev sat til. De kunne end ikke bestemme over dem selv, thi de var jo deres herres ejendom. Dermed var de afskåret fra enhver menneskelig mulighed for at udrette noget. Er det en fordel? Ja, thi der er næppe noget, der forsinker Herrens værk mere, end når vi bliver ved med alle vore forsøg på at gøre noget for ham, forsøg, som er mulig-gjort, fordi vore muligheder ikke er udtømt! Hele livet kan gå hermed, uden at man bliver opmærksom på, at man er ved siden af Guds virke.

Nu havde slaverne ingen menneskelige muligheder for at virke for Herren, derfor var de helt kastet på ham, helt afhængige af ham – det var deres *anden* store forret. Skulle de virke noget, måtte Herren gøre det igennem dem. Han var deres eneste mulighed for at udrette noget, men at have Herren som sin eneste mulighed er langt bedre end at have en mængde rent menneskelige muligheder. Derfor vandt de så mange. Blev de hårdt og uretfærdigt behandlet, så de deri en mulighed for Herren; de svarede ikke igen, blev ikke bitre og onde, men gengældte det onde med det gode – Jesus boede virkelig i dem! Det overbeviste mangfoldige om, at slaverne kendte Gud i praksis. Således evangeliserede de med kraft. De lignede Jonas, thi ligesom hans var også deres menneskelige muligheder udtømte – de havde »kun« Gud – derfor

var kraften overvældende i deres overvældende svaghed.

Måtte vi dog blive opmærksomme på hverdagen! Der kan de fleste opleve deres magtesløshed – ene på en fabrik, omgivet af gudløse arbejdskammerater – ene troende sygeplejerske på et hospital – ene i forretningen, på kontoret – ofte træt, ofte slået til jorden, ofte med en følelse af, at det er håbløst – men *Herrens* repræsentant, *hans* vidne, *hans* evangelist, *hans* missionær – anbragt netop der som *hans* tjener (Efes. 6,5-8) – derfor helt til hans rådighed, parat til at gøre alt af hjertet som for ham – rede til at tale i hans navn – rede til at blive hånet – rede til at lide tab for vidnesbyrdets skyld – overbevist om, at der er ingen grund til at frygte mennesker!

Hvad da? Da opleves det gang på gang, at Gud gennem disse sine tjenere vinder mennesker. Med sin kraft overbeviser han dem og vækker dem fra deres død i synd og overtrædelse.

Det er frelsens dag i dag! Derfor er det også vidnesbyrdets dag i dag! Derfor skal vi arbejde, medens det hedder i dag! Denne hverdag er nådens, frelsens, vidnesbyrdets, evangelisationens Gud-givne dag! Om vi er opvakt fra de døde, da lad os gå til denne dag, som Jonas, Paulus, Wesley, Spillemanden fra Skårupøre og trællene gik til deres hverdag. Så virker Gud i dag som på deres tid. Han er jo den samme.

Omkostningerne

Læser vi Det nye Testamente, vil vi se, at evangelisation aldrig koster penge. Sand

evangelisation er langt dyrere. Millioner af kroner vil aldrig kunne betale, hvad evangelisation koster.

Der er ikke penge forbundet med Jonas', Paulus', trællenes, Wesley's evangelisation, ej heller med Spillemandens fra Skårupøre, med mindre man vil sige, at han og hans venner mistede, hvad de ejede, og at det var prisen.

Vor Herre Jesus gør det ganske klart, at vil man vinde mennesker, må man *følge ham*, men efterfølgelse er det samme som *dagligt at tage sig kors op*. Det er omkostningerne, der er forbundet med at vinde mennesker. Man må ikke vige tilbage for at miste meget, måske alt, måske endda livet.

Det får man at føle i hverdagen, ene kristen på en arbejdsplads. Man må gøre sit arbejde af hjertet som for Herren, men man må samtidig lægge ethvert ønske om karriere ned ved korsets fod. Det er ikke så nemt for kød og blod, som det lyder.

Skal mennesker, der jo af natur er Kristi fjender, blive overbevist og vakt, må korsets Ånd være virksom. Da *Stefanus* bad for sine bødler under stenregnen, fik Saul, den grusomme farisæer, en brod i hjertet, som det blev ham svært at stå imod. At være et vidne og at være en martyr hænger ikke blot sprogligt sammen på græsk, men hænger altid sammen, så sandt ethvert ægte vidnesbyrd indebærer et tab for vidnet.

Det er dette tab, der så ofte får os til at tie, hvor vi burde tale. Vi vil bevare vort liv. Vi er bange for karrieren. Vi vil ikke stå som dårer i vore omgivers øjne. Vi

vil ikke miste vore muligheder. Vi tager derfor ikke vort kors dagligt op, og det bliver småt med efterfølgelsen. Vi siger ikke ja og lader vort ja være et ja, vi siger ej heller nej og lader vort nej være et nej, vi vælger kompromisset. Det er så svært dag ud og dag ind at være en fremmed her på jorden midt iblandt sine nærmeste arbejdskolleger. Prisen er så høj!

Og dog er det ikke sandt, thi *Herrens* åg er let, så snart man tager det på sig. Det synes dig umuligt at vidne på din arbejdsplads, men idet du gør det, skammer du dig over, at du ikke altid har gjort det, når du skulle, thi det er så lifligt. Som *Herrens* vidne kan du bære tab og modsigelse, uretfærdigheder og ondskab med glæde, så du undrer dig over, at du har tøvet så længe med at vælge denne liflige vej, efterfølgelsens, hvor du vel mister meget, måske alt, men vinder uendeligt mere.

Prisen for at evangelisere er at opgive sin selvbestemmelsesret, hvilket er det samme som at give afkald på retten til at afgøre, hvordan livet skal forme sig. Lykkelig enhver, der allerede i sin ungdom finder nåde hertil!

Består en menighed af sådanne kristne, evangeliseres der uafbrudt, og Ordet spredes vidt omkring. Enhver trængsel hjælper til, at Ordet får yderligere kraft og fremgang (1. Tess. 1,5-8).

Hverdagslivet

Bibelen er såre realistisk. Den hjælper os til at bedømme os selv sandfærdigt. Den indeholder uudtømmeligt dybe sandheder, men den indskærper os samtidig, at disse sandheder er givet os som en *praktisk* hjælp i vort *daglige* liv.

Et eksempel herpå er *Efeserbrevet*. De tre første kapitler er noget af det mægtigste, *Paulus* har skrevet. De åbner for et væld af visdom og indsigt – men de gør os ikke til drømmere, uegnede til det hverdagsagtige liv. Det sørgede *Paulus* for ved i de næste kapitler at sige os, hvorledes en kristen bør vandre i den daglige tilværelse, hvor han møder andre mennesker og kommer ud i forskellige situationer.

Apostelen understreger, at det er i hverdagen, det viser sig, hvor meget vi kender Kristus. For mange kristne består hverdagene af tre forskellige forhold: (1) *forholdet til ægtefællen*, (2) *forholdet mellem forældre og børn*, (3) *forholdet på arbejdspladsen*. Her er de tre områder, hvor vi kan afprøve, hvor inderligt vi kender

Herren, hans forløsning, hans sindelag, hans kraft. Det nytter ikke at være højt oppe ved møder og lignende foranstaltninger, hvis ikke vi står prøve i hverdage. Vi mødes ved Gudstjenester og opbyggelige møder for at opflamme hverandre til kærlighed og gode gerninger (Hebr. 10,24), med andre ord for at gøre hverandre skikkede til hverdagslivet. Opstår der et misforhold mellem vor bekendelse ved møderne og bekendelsen idet praktiske liv, er der noget galt. Ofte drejer det sig om *opblæsthed*, en farlig åndelig sygdom, som man i tide bør skride ind overfor. Det kan være risikabelt at anvende for store ord ved møderne; hvad nytter det at sige ja til at gå hen i vingården, hvis man ikke gør det? Så er det bedre at sige nej, fortryde sit nej og stille gå i gang med vingårdsarbejdet.

Paulus skriver udførligt om de tre nævnte hverdagsforhold, som så mange af os befinder os i.

Egteskabet

Lad os begynde med *os ægtemænd*! Til os siger apostelen: »I mænd! elsk jeres hustruer, ligesom Kristus elskede kirken og gav sig selv hen for den« (Efes. 5,25). Det drejer sig om den daglige uafkortede guddommelige kærlighed, der ikke lader sig overvinde af noget. I mænd – *ligesom* Kristus i hverdagen – *ikke noget mindre*!

Denne kærlighed er langt dybere end den romantiske og langt stærkere. Den omsætter sig i handling, og handlingen består i *at give sig selv* for hende, thi således elskede Kristus menigheden og gav sig selv for den. Det er en kærlighed, der tjener. Hverdagslivet giver utallige muligheder herfor.

Der var som bekendt en forkynner, der havde »specialiseret« sig i helliggørelsesforkyndelse. En aften talte han mægtigt om den fulde helliggørelse, indtil der lød en røst fra den bagerste del af salen: »Robert, jeg er her!« Det var hans hustru!

Jeg vil ikke skrive om hustruerne, thi som ægtemand har jeg nok at gøre med mig selv og vil ikke give efter for fristelsen til at pege på, at hustruerne skal underordne sig under deres mænd, thi det kunne svække indtrykket af min egen forpligtelse og således skænke mig en undskyldning for ikke at tage den så nøje. Derfor: »I mænd, ligesom Kristus! Og det i dag!«

Forældre og børn

Ethvert hjem, hvor Kristus råder, er et stærkt vidnesbyrd. Der er ikke for mange af dem i dag. Djævelen kender hjemmenes betydning for samfundet og for menigheden og sætter ind på at ødelægge dem.

Guds ord indeholder både i Det gamle og i Det nye Testamente vidunderlig vejledning for os, der af hjertet ønsker, at vore hjem skal afspejle Guds rene tanker med menneskelivet. Holder vi os nær til Herren og beder ham om ved sin Ånd at åbne vore hjerter for Ordets tale om forholdene i et hjem, der er helliget ham, vil vi opleve, at Ordet, også hvad dette angår, er et lys på vor sti, en lygte for vor fod. Vil vi opleve alt, hvad der er godt, må vi tilbage til de gamle stier, thi kun der går vejen til et sandt familieliv. Vor tids bøger om psykologi og børneopdragelse er for størstepartens vedkommende skrevet af mennesker, der ikke kender Gud og derfor heller ikke kender mennesket; dem kan vi gerne lade ligge.

Men Guds ords tale kan vi i hvert fald ikke lade ligge, uden det går ud over vort hjem.

Tænk du på Danmarks hjem i dag, da rystes du i din sjæls inderste. Tænk du på den opdragelse, vort folks børn får i mangfoldige hjem, i institutionerne og i skolerne, da må man snarere tale om neddragelse. Der er tusindvis af unge, der aldrig har oplevet, hvad et hjem efter Guds tanke er. De kender ikke det danske sprog uden i forbindelse med eder og tarveligheder. De har aldrig bedt aftenbøn. De har lært at foragte gode manerer og høviskhed (det ord kender de slet ikke). De er fra små af blevet »programmeret« til tarvelighed og synd og har ikke lært at skamme sig. De har aldrig smagt trygheden og tilfredsstillelsen i et harmonisk hjem. Fjernsynet har erstattet samtalen, og uegbladet har taget den gode bogs plads.

Der er også mange kristne hjem, hvor det ikke står for godt til. Man giver efter for tidsånden, så uro og rastløshed trænger ind i hjemmets atmosfære og fortrænger trygheden, fortroligheden og den stille lytten til hverandre.

Ethvert rent og harmonisk hjem, hvor Kristi Ånd råder, er en fæstning imod tidens nedbrydende og opløsende kræfter og et lys midt i mørket. Vi kan næppe overvurdere sådanne hjemms betydning i

dag.

I hjemmet er man tæt inde på hinanden, både forældrene indbyrdes og børnene. Her fornemmes det hurtigt, hvor meget af Kristi væsen der råder.

Børneopdragelse er ikke nogen nem kunst, slet ikke i dag, og jeg skal ikke give konkrete råd (det skal man næsten aldrig). Jeg har rådet mig selv til aldrig at være i selvforsvar overfor Ordets og Åndens tale, og det råd (som vel næppe kan kaldes konkret i egentlig mening) lader jeg gå videre. Gud kender trods alt børn og voksne bedst; han er og forbliver *Underfuld-Rådgiver*, også hvad børneopdragelse angår. Jeg mindes, at en moder engang sagde: »Gud har vist mig, at jeg skal være strengere overfor mine børn.« Det var næppe faldet i god jord hos flertallet, men flertallet ved heller ikke, at Gud er streng, fordi han er kærlig. Den humanistiske tanke, der altid leder til det inhumane, opfatter strenghed som uforenelig med kærlighed, og mange falder for denne tanke.

Paulus siger til os fædre, at vi må *ikke opirre* vore børn, men at vi skal opdrage dem i *Herrens tugt og formaning* (Efes. 6,4). Hvem er duelig hertil? Kun den, som er i Herren! Han er nemlig selv under Herrens tugt og formaning. Går han for vidt i strenghed, får han straks en påmindelse i sin ånd derom, og går han for vidt i mildhed, får han også en påmindelse. Han opirrer ikke sine børn – gør han det, melder der sig en dyb fortrydelse og anger i hans samvittighed – men han fritager dem heller ikke for Herrens tugt og formaning.

Hvilket ansvar at opdrage børn! Paulus går så vidt, at han indskærper, at ingen kan indtage en ledende stilling i menigheden eller være menighedstjener, hvis ikke han styrer sit hus og sine børn godt (1. Tim. 3,3-12 og Titus 1,6).

Det første bud, der er knyttet en forjættelse til, lyder således: »Ær din fader og din moder, at det må gå dig vel, og du må få et langt liv på jorden« (Efes. 6,2). Lad os hjælpe vore børn og unge hertil! Når manden ærer sin hustru, og hustruen ærer sin mand, og børnene ikke kan undgå at mærke dette, da hjælper det dem til at ære deres fader og moder.

At ære dem betyder at *adlyde* dem, at *vise dem ære*, altså begge dele! Derfor siger de tak for maden – derfor tiltaler de aldrig deres forældre ved navn – derfor passer de nøje på, at de ikke kommer til at såre eller bedrøve dem.

Tidsånden er antikristelig og antimenneskelig; den drager nedad, forsimples og tarveliggør alt, og den har stort held med sit onde forehavende. Det er snart et sjældent syn at møde velopdragenhed og værdisind i sand evangelisk betydning. Vidunderligt, at Gud endnu har bevaret nog-

le hjem her og der, hvor man oplever, at sådan har Gud tænkt sig familielivet. (Her er en stor opgave for alle i *Bønnevagten for Danmark!*)

Ligesom man bør se efter, hvorledes en mand sørger for sit eget hus, før han får nogen indflydelse i menigheden, således bør man se efter, hvor velopdragne unge mennesker er, først og fremmest i forhold til deres forældre, før man lader dem få opgaver i forsamlingen. Det er altid i hverdagen, det viser sig, hvor meget vi er præget af Kristi Ånd.

Arbejdspladsen

Det nye Testamente er ikke romantisk, ikke sentimentalt, men realistisk. Derfor fremhæver det arbejdspladsen som det sted, hvor de fleste kristne skal stå deres prøve. Vil nogen fordybe sig heri, han læse bl.a. Efes. 6,5-9; 2. Tess. 3,7-15; 1. Tim. 6,1-5; Titus 2,9-10 samt 1. Peter 2,18-25. Jeg anbefaler ikke mindst unge mennesker at fordybe sig i disse skriftsteder.

De viser nemlig, hvor store forventninger apostelene stillede til de kristne. Også hvad vor vandl på arbejdspladserne angår, kan vi beskrive den med disse to ord: *ligesom Kristus!*

På Paulus' og Peters tid blev ikke mindst trællene udsat for megen hård og urimelig behandling. Apostlene pålægger dem imidlertid at bære det, *således som Kristus bar sine lidelser*.

Her bliver troen sandelig sat i arbejde! Her afsløres det, om Kristi Ånd behersker dem. Her hjælper store ord ikke.

Bibelen advarer mange steder imod, at vi sover for længe. Paulus lå næppe under for den fristelse, men han følte alligevel, at han som en forholdsvis gammel mand måtte holde sit legeme i ave (1. Kor. 9,27). Det er godt for en ung, at der lægges åg på ham, så han fra sin ungdom lærer at stå tidligt op, arbejde hårdt og ikke bukke under for modgang, skuffelser og uretfærdighed. Det er en stor gave hurtigt at lære at overvinde sig selv. Derfor er arbejdspladsen de kristnes bedste uddannelsesplads, hvor de ikke blot lærer tro, skab, udholdenhed, selvovervindelse og meget andet godt, men også lærer at vidne om Herren og følge i hans spor.

En af dem, hvis forkyndelse betyder meget blandt os, møder hver dag kl. 7 på arbejdspladsen. Han må derfor stå op ved fem-tiden, »hvilket«, som han selv siger, »man hurtigt vænner sig til«.

Ja, man vænner sig hurtigt enten til det gode eller til det mindre gode.

Naturligvis kan der ikke opstilles regler om dette, men det er en bibelsk og erfaringsmæssig kendsgerning, at velsigelsen udebliver, hvis det kødelige menneske lidt efter lidt får det sidste ord.

På arbejdspladsen må man gøre, hvad

man bliver sat til. Der tales i dag meget om, at arbejdet skal være meningsfyldt; hvis ikke det er det, kan mennesket ikke realisere sig selv, og så er det fremmedgjort for sit eget arbejde, sin egen tilværelse! En kristen har ikke disse problemer, thi han gør alt arbejde af hjertet som for Herren, og derved får arbejdet ikke blot mening, men evighedsbetydning. Ethvert Guds barn står først og fremmest i tjeneste hos Herren og har den ære at være Den Almægtiges tjener. Består hans arbejde i rengøring, da er det for Herren, han gør rent; består arbejdet i svejsning, da er det for Herren, han svejser; består det i programmering, da er det for Herren, han arbejder, o.s.v. Det er sandelig meningsfyldt – men det er ikke altid, hvad han måske selv kunne ønske sig. Nej, men da betænke han, at hvad vi *ønsker* ikke altid er det samme, som hvad vi *behøver*. Måske er vort *behov* netop at lære troskab, udholdenhed, selvovervindelse – da må vort *ønske* om et mere interessant arbejde vige.

Er det et *åndeligt* arbejde, når vi gør rent, svejser, programmerer, o.s.v.? Er det ikke mere åndeligt at stå på en talerstol eller være med i et kor eller i evangeliserende arbejde? Nej – det er snarere sådan, at hvis man er med i et kor eller i evangeliserende arbejde på bekostning af de hårde lektier på den »uåndelige« arbejdsplads, da står man i fare for at misforstå, hvad der er åndelig tjeneste, og hvad der ikke

er det.

Vor åndelige Guds-dyrkelse og tjeneste består i at bruge vore legemer til at gøre Guds vilje der, hvor han har sat os. Derfor er det en åndelig tjeneste for Gud at gøre rent af al sin kraft og med omhu, at svejse, at programmere, o.s.v. Lad os ikke glemme, at vor Herre og Frelser var tredive år, før han skulle forlade det daglige arbejde som tømmersvend.

Vi kan være forvissede om, at han gjorde sit arbejde indtil da af hjertet som for sin himmelske Fader, og at det derfor blev upåklageligt udført.

Det er først og fremmest på arbejdspladsen midt i verden, det bliver klart for os, om vi kender Herren så godt, som vi mener, vi gør på møderne. Her åbenbares det, om vi elsker Herren, eller om vi elsker vort eget liv. Det bliver ganske tydeligt, om vi er rede til at miste det, eller om vi vil bevare det. Er vi ham bekendt, eller skammer vi os for ham? Er vi bange for mennesker, eller frygter vi Gud? Flyder vi med strømmen, d.v.s. nedad, eller har vi mod og kraft til at gå imod den?

Her viser det sig, om vi er frie, eller om vi er menneskers trælle. Her kan vi vokse i Herren, hvis vi følger ham uanset konsekvenserne.

På arbejdspladsen afsløres det også, om vi vil frem i verden, eller om vi vil vokse i Herren. En kristen gør sit yderste for at gøre fyldest i sit arbejde; han gør det så godt, han overhovedet kan; men

han gør det ikke for at blive forfremmet – han gør det for Herren. Er han tro imod Ham, da kan han normalt ikke regne med en stor verdslig karriere, thi verden kan ikke bruge Herrens vidner på ledende poster. Han må se den mulighed i øjnene, at han ikke bliver forfremmet, netop fordi han er et vidne.

Således er hverdagen med dens daglige pligter den skole, vi alle må igennem. Her afsløres det også, om vi er tro i pengesager. Der er næppe det område af tilværelsen, dagligdagen ikke omfatter, derfor er hverdagens undervisning altomfattende.

Skriften åbner sig vidunderligt for enhver, der er tro i det daglige. Gang på gang oplever han, at Ordet taler personligt til ham i hans situation. Han erfarer også, hvilken skat bønner er. Han bringer alt det, der møder ham på arbejdspladsen, til Gud i bøn og oplever atter og atter, at Gud er hans hjælp.

Ingen anden uddannelse kan erstatte hverdagens. Hvor viist og retfærdigt af Gud, thi der er ingen, der ikke kommer i hverdagens skole, men det er kun nogle få, der kan komme på Bibelskole eller lignende.

Lad os derfor agte denne daglige skolegang hos Gud såre højt, så vi hver morgen modtager ny nåde til dagen, der ligger foran os, og i nådens kraft gør alt af hjertet som for Herren. Da er der ingen stilstand i menigheden.

Vore tanker og det profetiske ord

Når Herren siger: »Mine tanker er ej eders, og eders veje ej mine,« så siger han det som HERREN (Esaj. 55,8). Vi kender alle dette ord, men må alligevel spørge, om vi egentlig kender det, d.v.s. kender det som HERRENS ord, det absolutte, og derfor i praksis lader det dømmet vort hjertes tanker og meninger (Hebr. 4,12).

Vore tanker og meninger

Hvad er det, at tænke? Er det ikke at føre en samtale med sig selv, en enetale (monolog) med sig selv? Jeg har et problem; jeg overvejer det i mine tanker, belyser det fra forskellige sider, og så finder jeg en eller anden løsning. Eller jeg stiller et spørgsmål, overvejer hvorledes det skal besvares og kommer så med mit svar.

Selvom jeg læser forskellige bøger for at få hjælp til problemets løsning eller spørgsmålets besvarelse, og selvom jeg muligvis rådfører mig med andre, er det i sidste instans mig selv, der kommer med eller antager løsningen og svaret – og så udbryster jeg måske endda: »Det siger jo sig selv!«

At tænke er at bevæge sig indenfor sin

egen cirkel. For nogles vedkommende drejer det sig om en stor cirkel, for andres om en lille, men i alle tilfælde om vor egen cirkel.

En cirkel er et større eller mindre afslukke. Nu lærer Bibelen os, at den menneskelige tanke, selv når den forekommer os lysende, ligger i mørket. Den kan aldrig finde Gud; den er tværtimod en afgørende hindring for at kende Gud. Den menneskelige tanke forstår ikke Gud på noget punkt og kan aldrig give Gud et godt råd.

Det er altså ikke ufarligt at tænke! Enhver tanke, der udspringer af os, er stik imod Guds tanker. Den menneskelige tanke er altid *af denne verden* og strider derfor imod Guds tanker, der *ikke* er af denne verden.

Derfor lukker enhver, der lader sig lede af sine eller andres tanker, Gud ude. Tankerne kan være nok så idealistiske, nok så velmente, nok så varmhjertede, de lukker dog Gud ude.

Ikke for ingenting taler *Paulus* om *tankebygninger* og bekæmper dem. De rejses ikke blot af verdslige mennesker, men også af kristne, der ikke bærer for

sig selv. Bliver vi lukket inde i tankebygninger af den ene eller anden art (kristne bygger »kristne« tankebygninger!), da er vi i fare for at komme bort fra Guds vej, men det er ikke sikkert, vi selv er opmærksomme på faren (korinterne var det øjensynligt ikke). *Enhver mennesketanke* må tages til fange ind under lydighed imod Kristus, hvis Guds børn ikke skal låses inde i tankebygningerne, og Gud lades udenfor (2. Kor. 10,4-5).

I vore tanker danner vi os et billede af Gud og en opfattelse af, hvordan vi skal tjene ham, men det er formasteligt at gøre et billede af Gud. Vore tanker ved intet om Gud og intet om, hvorledes vi kan tjene ham. Hvis vi giver vore tanker lov til at beherske os, danner de en gud i vort billede og en tjeneste på *vore* veje med *vore* midler og metoder.

Det profetiske ord

I vore tanker findes der intet lys. Men Gud har i sin nåde talt. Hans ord, det profetiske ord, skinner i mørket; det alene bringer lys. *Peter* formaner os til at give agt på det ord og huske, at det ikke lader

sig tyde egenmægtigt.

Vore tanker kommer, som nævnt, ofte til en løsning eller et svar, der får os til at udbryde: »Det siger jo sig selv!« Det er med andre ord selvindlysende.

Men alt, hvad der forekommer os selvindlysende, er slet ikke lys, thi det kommer fra vore raisonnementer, der er af denne verden. Det profetiske ord kommer fra en anden verden, fra Guds. Det er ikke et ord, som mennesker kan sige sig selv; det bringer aldrig et lys, som mennesker kan tænde, aldrig en mening, som mennesker kan finde frem til af sig selv. Alt, hvad der siger sig selv, er en fjende af, hvad Gud siger; derfor er det profetiske ord ikke gerne hørt og ingen profet agtet.

Det profetiske ord er *åbenbaring*, fordi det siger noget, intet menneske nogen sinde kunne sige. Det kommer fra Gud, og han kan intet menneske tænke sig frem til; hvad han siger, er ikke noget, der siger sig selv.

Gud er en *hemmelighed*; han er mere end en gåde, thi en gåde kunne vi muligvis løse. Kristus er Guds hemmelighed, som ingen kender, uden den bliver ham åbenbar.

Ved det profetiske ord åbenbarer Gud sig selv, d.v.s. meddeler os, at han er den, han er. Læg mærke til, at Gud åbenbarer sig selv. I vore tanker forestiller vi os gerne, at Gud skal åbenbare os et eller andet, altså et *noget*, men han åbenbarer altid sig selv, d.v.s. *hvem han er*, og *hvad han vil*. Og det siger aldrig sig selv!

Det profetiske ord har intet med vore tanker at gøre. Enhver, der tænker og måske tænker frem og tilbage, forbliver herre og dermed den, der kommer med løsningen eller svaret. Det stik modsatte med den, der lytter til det profetiske ord; han forbliver ikke et øjeblik herre, og han kommer hverken med svaret eller med løsningen. Han bliver gennem Ordet tiltalt af sin Herre, der er HERREN. Gennem det profetiske ord, der altid åbenbarer Gud, får vi sandelig en Herre! Når Gud taler til os, gør han sit krav på os gældende.

Derfor sønderbryder det profetiske ord vore tanker, idet det dømmer dem og vore meninger. Det forøger altså ikke den viden, vi i forvejen havde ved hjælp af vore tanker og vort intellekt, men sønderbryder og ydmyger os.

Vi tvinges af det profetiske ord til at høre op med at tænke på, hvordan Gud er, og hvordan vi kan tjene ham, thi enhver tanke om Gud gør jo ham til *genstand* – genstanden for vore tanker! – men Gud er sandelig ikke genstand (objekt) – en Guds-bespøttelig tanke! Kun det menneskelige hovmod, der ofte skjuler sig under skin af helhjertethed, vover at gøre Gud og hans gerning til genstand for menneskelige overvejelser frem og tilbage!

Nej, når Gud taler, er det *os, der er genstand* – genstand for Guds tanker, Guds vilje, Guds ord, og dermed bliver hele vort liv og vor tilværelse *vendt om*. Medens alt, derunder også Gud og hans gerning, var genstand for vore tanker og overvejelser, er vi nu blevet genstand for Guds tanker.

Det er mere radikalt, end flertallet ved af. Mange fortsætter årevis med deres egne tanker, meninger, overvejelser og planer, skønt Gud har givet os det profetiske ord.

Det hænger muligvis sammen med, at det profetiske ord, altså det ord, der åbenbarer Gud, hans vilje og veje, *aldrig kan indpasses i denne verden, dens tankegang og veje*. Gud passer ikke ind i denne verden – så forsøger mange et kompromis imellem det profetiske ord og fornuftige menneskelige tanker. Man vil jo så gerne, at Gud passer til verden, og verden passer til Gud! En mellemløsning løser problemet!

Evangelisation

Man kan ikke læse et kristeligt tidsskrift eller se et kristeligt program, uden at evangelisation står i centrum. I dag rejser kristne overalt dette spørgsmål: »Hvorledes kan vi nå menneskene med evangeliet?«

Det lyder helhjertet og fromt – men er det nu også så helhjertet at stille dette spørgsmål?

Hvem er det, man spørger. Det kunne næsten se ud, som om det er mennesker, thi man sammenkalder til store konferencer om dette spørgsmål. Man hævder, at det er Gud, man spørger. Hvis så er, skal man ikke vente noget svar i al almindelighed, thi Gud besvarer ikke et *hvordan?* med at sige *således!* Gud anviser aldrig metoder, han åbenbarer *sig selv*, d.v.s. *sin vilje*.

Ransager vi det profetiske ord, finder vi intet sted, hvor mennesker stiller dette spørgsmål: »Hvorledes skal vi evangelisere?«

Allerede dette bør lade os ane, at spørgsmålet næppe er så vigtigt, som det lyder.

Vi finder derimod i det profetiske ord, at før noget menneske, ja før nogen discipel har skænket det en tanke, at han skulle vinde mennesker, har Herren taget initiativet i denne sag og sagt til *Peter* (og dermed til enhver af os): »Følg mig, så vil jeg gøre dig til menneskefisker!«

Sådan lyder det profetiske ord, og det er ikke et svar, men en befaling. Det anviser ingen metode og giver intet middel, men det byder *Peter* og dig og mig at tage vort kors op i dag og følge Herren i dag, så gør han os til menneskefiskere.

Det profetiske ord er karakteristisk ved, at det giver svaret, før nogen spørger.

Det hænger sammen med, at lige så lidt som Herren er genstand for vore tanker, er hans gerning eller gerningen for ham det. Hvis den var det, faldt den indenfor vore begreber og var af denne verden. Det er den imidlertid ikke. Enhver, der trækker gerningen for Herren ned på det plan, forvanser evangeliet.

Nej, der gives kun eet svar, som slet ikke er noget svar, dels fordi ingen har spurgt, dels fordi det ligger helt udenfor, hvad nogen kunne tænke sig: »Følg du mig!«

Svaret er for det første helt *personligt*: »Følg du mig!« Men hvad efterfølgelse er for *Peter*, behøver ikke at være efterfølgelse for *Johannes* eller nogen anden. Efterfølgelse kan aldrig programmeres. Efterfølgelse udelukker ethvert program for evangelisation. Thi i et program afgør programlæggerne for dig, men *dit ansvar er at lade Gud afgøre for dig*, ikke engang i fremtiden, men *i dag!*

Svaret er også *konkret og praktisk*. Du skal ikke vente på, at en bestemt situation indtræffer, f.eks. at der arrangeres evangelistiske fremstød, men du skal gøre Guds vilje i dag præcis, hvor du er. »Følg mig!« siger din Herre, som er HERREN, til dig nu.

Fuldkomment fri

Enhver, der daglig lytter til Herren, ser dermed ind i *frihedens fuldkomne lov*. Han lader sig sige af Herren, derfor kan mennesker ikke sige ham ret meget.

Vor Herre Jesus er vort store forbillede her. Kun hvad han hørte Faderen sige, sagde han. Kun hvad han så Faderen gøre, gjorde han. Han var fuldkomment fri og skænker os sin egen frihed, altså den, der består i at høre, hvad Han siger, og gøre, hvad han gør.

Ingen anden kan da lægge vort program eller indpasse os i deres planer. Enhver af os vandrer personligt og frit med Herren og oplever, at Han hver dag har noget at sige os personligt. Når det er tilfældet, har vi (underligt nok!) *samme mening*, thi ingen af os siger: »Jeg synes at ...«, men enhver af os har hørt, hvad Herren siger. Det betyder ikke, at vi skal gøre det samme (*Peter* og *Johannes* skulle ikke vandre samme jordiske vej), men at *Åndens eenhed* råder iblandt os, således som tilfældet altid er, hvor det kun er Herren, enhver lytter til.

Jobs venner er det bibelske afskrækkende eksempel på enhver, der af Gud får at vide, at *han talte uret*, skønt det, han sagde, var så rigtigt, så rigtigt! De var overbeviste om, at Jobs ulykke var frugten af hans synd. Det kunne ikke være anderledes. De mente, at de kæmpede for sandheden og forsvarede Guds ære. De var overbeviste om, at der ikke var andet og mere at sige i den sag.

De var fastlåste i deres egne tanker, som de anså for at være i overensstemmelse med den fulde sandhed; derfor var de ikke stille for Gud og spurgte ham ikke, om han havde noget at sige.

Efter deres opfattelse sagde det sig selv, at Jobs lidelser var Guds tugt og straf, fremkaldt af Jobs synder.

Gud har imidlertid altid noget at sige os. Vi er altid afhængige af ham, d.v.s. afhængige af, hvad han vil sige.

Han har noget at sige på alle livets

områder; han har noget at sige om forholdet mellem børn og forældre, mellem unge og ældre, mellem mand og hustru, mellem arbejdere og foresatte – du kan ikke nævne et område, hvor Gud ikke har det afgørende ord. Kalder vi ham Herre, lad os da se til, at vi ikke afskærer ham fra at sige, hvad han vil.

En kristens liv står eller falder med, om han lader Gud komme til orde i eet og alt. En menigheds liv står eller falder dermed. Det er ikke for ingenting, at Gud i

Johs. Åbenb. 2 og 3 syv gange udbryder: »Den, som har øren at høre med, han høre ...«

Vort svar er forhåbentligt ikke: »Skulle vi vel være døve!«

Nej, vi svarer: »Herren, skænk mig uafadeligt øren, der vil og kan høre, hvad du vil sige – hvad du end vil sige!«

Og vi hører op med at sige: »Jeg synes nu, at ...«